Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го СІЧНЯ 1956. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 18, 1956. No. 10. VOL. LXIII.

З 65.9 БІЛЬЙОНОВОГО БЮДЖЕТУ ЗАПРОПОНОВАНО 42.4 БІЛЬЙОНА НА БЕЗПЕКУ КРАЇНИ

В НОВОМУ БЮДЖЕТІ ЗАПРОПОНОВАНА НАДВИШКА В ВИСОТІ 400 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ; НЕЗАПРОПОНОВАНЕ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ, ЩОБ МОЖНА БУЛО СПЛАЧУВАТИ ФЕДЕРАЛЬНУ ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер запропонував збалянсуваний бюджет на найближчий фінансовий рік, який починається 1 липня цього року, в висоті 65,900,000,000 долярів. Цей бюджет, згідно з плянуванням Президента, має служити до того, щоб втримати мир у світі при допомозі „найбільшої в історії ЗДА військової сили під час миру" і до втримання того добробуту, який існує в цій країні. Сума нового бюджету збільшена на 1,600,000,000 долярів в порівнянні з цьогорічним бюджетом, і це збільшення видатків призначене головним чином, на оборонні цілі, а саме на летунство, атомову зброю і керовані стрільна. В новому бюджеті проєктується прибуток, із податків у висоті 66,300,000,000 долярів. З цього виходить, що бюджетова надвишка в найближчому фінансовому році 1957 має становити коло $400 млн. Припускають, що і в цьому році надвишка буде в висоті 200 мільйонів долярів. Це буде перша бюджетова надвишка від 1951 року. Але Президент не пропонує зменшити податки, бо ці дворічні надвишки мали б іти на зменшення федеральної заборгованости. Президент заявив, що новозапропонований бюджет змагає до осягнення трьох цілей: 1. Втримати „тривкий мир" у світі при допомозі збільшення видатків на безпеку країни. В тій цілі збільшено видатки на оборону ЗДА і вільного світу на один більйон долярів. Ці видатки на оборону становитимуть аж 64 відсотки всіх федеральних видатків — це значить 42,400,000,000 долярів. Президент заявив, що народи СССР і всього світу бажають миру, але совєтські провідники не виявляють волі зменшити видатків на своє збросння, і тому і ЗДА не можуть цього зробити, хоч американський нарід бажає тільки миру в світі, а не війни. 2. Новий бюджет має за ціль втримати той добробут, який тепер існує в цій країні. Треба також поширити цей добробут і на ці верстви населення, які досі з нього не користали, це значить на фармерів і на ті райони, в яких досі панує безробіття. 3. Третя ціль нового бюджету — це „втримати фінансову стабільність ЗДА". Це зробиться таким робом, що не буде зменшуватися податків так довго, поки не можна буде не тільки зменшити податку, але одночасно і почасти зменшувати федеральну заборгованність, яка тепер рекордово висока. Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі заявив, що податки зменушувати можна буде аж тоді, коли бюджетова надвишка буде становити 2,500,000,000 долярів. Прибутки державної скарбниці запроєктовані таким способом: на кожний доляр прибутків складаються такі позиції: 48 центів із прибуткових податків, 30 центів із податку від корпорацій, 15 центів із податків від надмірних прибутків і 7 центів від мита та інших податків. У видатках один доляр розподіляється так: 61 цент — на безпеку країни, 25 центів на відсотки від федерального заборгування, на допомогу ветеранам, дотації стейтам і т. п.; 14 центів на інші видатки. Републиканці хвалять бюджетову програму уряду, а демократи з неї вдоволені, бо вони плянують в першу чергу зменшити податки тим податковцям, які мають найменші прибутки.

Сильна армія потрібна навіть при модерній зброї

Вашингтон. — Секретар армії Вілбер М. Брокер заявив, що сильна наземна армія — це головна основа безпеки країни навіть тепер, коли існує така модерна зброя, як атомові й водневі бомби. „Ніщо не зменшило основної важливости нашої армії, сказав секретар армії, і тому ми мусимо мати для нашої повної безпеки таку армію, яка могла б перемогти ворога в кожному місці, в кожному часі й в усяких умовах". На випадок війни, на думку Брокера, „армія муситиме витримувати найважчі атаки, як це було й давніше". Новіть при користуванні наймодернішою зброєю армія буде тією частиною збройних сил, яка зможе закріпити перемогу, осягнену при допомозі інших родів зброї. ЗДА не сміють повторити помилки з останньої війни, коли вони розпустили свою армію. Уряд плянує стабілізувати силу наземної армії на рівені 1,032,500 вояків, сказав секретар армії.

ПОЧАЛИСЯ СВЯТКУВАННЯ 250-РІЧЧЯ ФРАНКЛІНА

Пам'ятник Б. Франкліна у Филаделфії.

У Филаделфії, Вашинґтоні, Бостоні, Ню Йорку і в інших містах З'єдинених Держав Америки, як і в багатьох країнах у світі, почалися святкування 250-річчя з дня народин однієї з найбільших індивідуальностей не тільки американського народу, але й усього людства—Бенджаміна Франкліна. Роковини ці відзначує американська нація спеціяльно виданими медалями, збірками листів і творів Франкліна, як теж і низкою імпрез, присвячених цьому державному мужеві, вченому і філософі. Для відзначення 250-річчя Франкліна видано авторизовану Конґресом пам'яткову медалю, що її одержать наукові установи і товариства в ЗДА і в усьому світі, в яких Франклін діяв, або які він започаткував. У вівторок 17 січня у Филаделфії відбулася урочистість зложення вінків на гробі Франкліна, в якій узяли участь представник уряду, стейтової влади, міста і чужоземних дипломатичних представництв. Цього ж самого дня відбулася церемонія перейменовання колишнього Делевар Ривер Бридж на Бенджамін Франклін Бридж і бенкет в заснованому в пам'ять Франкліна „Пур Ричард Клаб", на якому вручено віцепрезидентові Ніксонові золоту медалю Клюбу.

ГУБЕРНАТОРИ ПЕНСИЛВЕНІЇ І НЮ ДЖЕРЗІ ПРОГОЛОШУЮТЬ 22-го СІЧНЯ ДНЕМ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

РОКОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ БУДУТЬ ОФІЦІЯЛЬНО ВІДЗНАЧЕНІ ПОСАДНИКАМИ БАГАТЬОХ АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТ

Після офіційного проголошення 22-го січня „Днем Української Незалежности" губернатором стейту Коннектикат, подібну проклямацію такого „Дня Української Незалежности" на 22-го січня підписав минулого четверга, 12-го січня, губернатор стейту Пенсилвенія, достойний Дж. М. Лідер, а в середу, 18-го січня, підпише її губернатор Ню Джерзі, дост. Роберт Майнер. У проклямації губернатора Лідера, підписаний в приявності очолюваної д-ром Вол. Ґаланом делеґації филаделфійської філії УКК в столиці стейту Гарисбурґу, м. ін. сказано:

„Тому, що день 22-го січня відзначають усі американці українського роду, як 37-у річницю проголошення Української Незалежности і Соборности, вислідом чого було об'єднання всіх українських земель в одну Незалежну Республіку, як теж

тому, що дух національної єдности і незалежности постійно сильний і живий серед українців, хоч Українська Народна Республіка була захоплена Совєтською Росією три роки після її народження, і

тому, що наші громадяни українського роду дали великий вклад у життя нашого народу і нашого континенту та завжди були першими в боротьбі за волю і свободу всіх людей,

тому тепер я Джордж М. Лідер, губернатор Коммонвелту Пенсилвенії, проголошую 22-го січня 1956-го року Українським Днем Незалежности в Пенсилвенії та закликаю всіх громадян з'єднатись з українцями у відзначенні цього свята молитвою, щоб незалежність була відновлена в Україні". Підписані: Джордж М. Лідер, губернатор, та Генрі Е. Гарнер, секретар Камонвелту.

Подібну декларацію має підписати в середу, 18-го січня, губернатор Ню Джерзі Роберт Майнер у Трентоні, в приявності делеґації, зложеної з представників філій УКК Нюарку, Джерзі Сиіті, Перт Амбою, Трентону та інших місцевостей.

Тим часом, посадники багатьох міст уже підписали або поробили заходи, щоб підписати відповідні проклямації Українського Дня в цих містах. Декларацію таку підписав минулого понеділка посадник міста Нюарку, у вівторок, 17-го січня, мав підписати її посадник Джерзі Сиіті, в четвер, 19-го січня, підпише її врочисто посадник Перт Амбою, 4-го січня підписав її посадник Шикаґо в стейті Іллиной, з кінцем цього тижня підпише її посадник Ню Йорку та посадники багатьох інших міст. У всіх тих містах з день 22-го січня, що буде офіціяльно Українським Днем, повіватимуть на ратушах міст синьо-жовті українські прапори, поруч зоряних американських. Українські прапори будуть передані губернаторові Ню Джерзі Майнерові та посадникові Перт Амбою. В інших містах ці прапори передано вже в попередніх роках. Про подібні акції надходять вістки з інших місцевостей. Рівночасно в багатьох скупченнях українського поселення завершується підготова до відповідного врочистого відзначення цих роковин Української Державної Незалежности і Соборности. В цьому році обходитиме її величавим бенкетом вже теж українська громада в столиці країни, Вашинґтоні. Згідно з інформаціями, до участи в цьому бенкеті зголосилось уже понад 200 осіб, в тому 20 конґресменів та двох сенаторів.

Радикальна партія у Франції потверджує виключення прем'єра Фора

Париж. — Екзекутива соціял-радикальної партії у Франції, що радила в переповненій великій залі в понеділок, 16 ц. м., потвердила рішення партійної Президії — виключити з партії теперішнього прем'єра Е. Фора й сім інших чільних партійних членів, здебільша міністрів, які зсолідаризувались з Фором. Прем'єрові Форові не хотіли навіть видати карту вступу на залю нарад, а потім, коли він 20 хвилин промовляв, йому перивали й виявляли очевидне невдоволення. Фор заявив, що він далі уважає виключення його з партії за незаконне і тому неважне, бо право виключити когось з партії має тільки партійний конґрес, який відбудеться в жовтні ц. р. Однак ті збори французької радикальної партії поглибили розкол внутрі самої радикальної партії та поменшили шанси широкої міжпартійної коаліції для створення працездатного уряду. Радикальна партія висловилась за концепцію „уряду меншости" — радикалів і соціялістів, з підтримкою будь-яких голосів з інших партій, від випадку до випадку. Мендес-Франс, який опановував ті збори, заявив, що різниці між комуністами й радикалами надто великі, щоб допускали співпрацю, але, мовляв, коли комуністи схочуть своїми голосами підтримати соціялістично-радикальний уряд, то він прийме їх, як потрібну більшість для свого існування.

Єгипет матиме нову конституцію

Каїро. — Під час великої і добре зорганізованої маніфестації, що відбулася дня 16 січня ц. р., прем'єр Єгипту Ґамаль Абдер Нассер, який три роки тому зліквідував у Єгипті монархію і скасував обов'язуючу конституцію, заповів, що вже опрацьовано нову конституцію, з уведенням якої буде закінчений період тимчасового правління військової хунти у Єгипті. Нова конституція ґарантує єгипетському народові всі основні демократичні права такі, як свобода віровизнання, преси, слова і зібрань, як теж право приватної власности. Ця конституція буде передана під таємне всенародне голосування дня 23-го червня ц. р.. Конституція передбачає однопартійне Національне Зібрання (парлямент). Здогадуються, що провідною партією, яка творитиме Національне Зібрання буде Національний Союз, який і визначатиме кандидатів до парляменту. Стрижнем цього Союзу стане мабуть Визвольне Об'єднання — партія, зорганізована Нассером.

Перон погрожує поворотом, терором і смертю мільйона людей

Панама. — Перон, який перебуває тепер в одному з американських готелів у Панамі, не залишив своїх плянів про поворот до Арґентини і про очолення контрреволюції, яка ще до кінця цього року мала б там відновити перонівський режим. Кожного дня він вичікує на прибуття своїх аґентів з Арґентини, які мали б йому привести заклик його прихильників до повороту в Арґентину. Одному з американських кореспондентів заявив Перон, що тоді кров тектиме ріками вулицями арґентинських міст і, бути може, що й цілий мільйон людей згине під час боротьби за встановлення „революційного" перонівського режиму. „Багато голів покотиться після мого повороту в Арґентину" — такими словами закінчив Перон своє інтервю. В готелі, де він живе, бережуть його перед евентуальним атентатом два вояки. До своєї нелітньої любки в Буенос Айресі, 16-літньої учениці Неллі Рівас Перон передав листа з проханням, щоб вона приїхала до нього і привезла йому його псів.

Українці Арґентини готуються до свята 22. січня

Буенос Айрес. — Заходами Української Центр. Репрезентації в Арґентині, 22-го січня в Буенос Айрес відбудеться спільне свято Української Державности всієї української колонії Б. Айресу. — Вранці о год. 9.30 через радіовисильню „Ехцельсіор" буде передавана коротка авдиція, присвячена дневі Української Державности. О год. 10 в присутності всієї Управи УЦР та членів Головної Ради УЦР, а також численної публіки буде покладений перед пам'ятником ген. Сан Мартіна, Визвольника Арґентини, на площі Сан Мартіна, вінок із живих квітів з українськими національними барвами і відповідним написом. Голова УЦР в коротких словах з'ясує присутнім значення вшанування пам'яті людини, що визволила Арґентину з колоніяльного поневолення. Потім в українських церквах відбудуться молебні за український нарід й Україну з промовами в еспанській мові мґр. Р. Голода, голови Головної Ради УЦР і в українській мові в проф. Є. Онацького, голови УЦР, з привітальними промовами представників приязних нам національних чужинецьких колоній, з сольоспівом В. Карпенко, артистки української опери, і виступом маестра Тараса Микиші, який виконає свої твори. Має бути вислана від УЦР телеграма ген. П. Арамбуру, вимчасовому президентові Арґентини із з'ясуванням безперечного факту, що Україна знаходиться в стані найгіршого й найжорстокішого колоніяльного поневолення Москвою і з закликом до світової громадської думки підтримати змагання українського народу відзискати його втрачену державність.

Союзове віче в Сиракюз підкреслює важливість УНС в громадському житті

Сиракюз. — „Де є сильні і активні Відділи Українського Народного Союзу, там процвітає й загальне громадське життя та є жертвенність на народні і харитативні цілі" — твердив з власної практики один із дискутантів на Союзовому Вічу, що відбулося тут минулої неділі, 15-го січня, в залі Українського Народного Дому. У вічу, яким проводив голова 39-го Відділу УНС п. Олекса Шмокалюк, взяли участь поважна кількість громадян, членів і нечленів УНС з Сиракюз, Оборн, Ютики і Фултон. Головним доповідачем на вічу був гол. предс. УНС п. Д. Галичин, що говорив про — „УНСоюз і нашу дійсність". Між дискутантами були пп. посол Заваликут, Пігуляк, Рубич, Запаринюк та інші. З наявних інформацій виходить, що округа Сиракюз нараховує всіх 1670 членів УНСоюзу та що призначена їй в половині минулого року організаційна квота була виконана на 50 відсотків. Місцеві діячі УНСоюзу запевняють, що впродовж дальшого півроку, на який продовжено спеціяльну організаційну кампанію, ця квота буде виконана вповні.

МОСКВА ПОЧИНАЄ ПОЛІТИЧНИЙ НАСТУП НА ПІВДЕННУ АМЕРИКУ

Москва. — Совєтський прем'єр Ніколай Булґанін заявив охочість СССР нав'язати дипломатичні взаємини з усіми тими південно-американськими країнами, з якими тепер таких взаємин нема, пожвавити з південно-американськими країнами торговельні зв'язки та давати південно-американським країнам совєтських технічних фахівців. Булґанін відкрив ці совєтські пляни в пресовому інтервю з двотижневиком „Візіон", який в еспанській і португальській мовах виходить в Ню Йорку та поширює 140,000 примірників в країнах Південної Америки. Редакція того часопису передала Булґанінові запити ще в жовтні мин. року і щойно тепер дістала тим самим шляхом, через совєтську амбасаду у ЗДА, відповідь. Булґанін запевняє південно-американські країни про бажання совєтського уряду „співіснувати" з ними на принципах невмішування у внутрішні відносини, пошанування взаємної суверенности та взаємної користи з товарообміну. Водночас Булґанін вичисляє конкретно низку товарів, що їх могли б Совєти експортувати до південно-американських країн, і таких, що їх могли б відтіль спроваджувати. Совєти пропонують головно машини, зокрема вивінування для копальняного промислу, нафту й нафтові продукти, а хотіли б спроваджувати з Південної Америки головно її харчові надвишки, особливо худобу і м'ясо. Совєти хотіли б теж посилити туристичний рух між південно-американськими країнами і СССР. Що торкається летунської комунікації, то, мовляв, цю справу треба би „розглянути ближче" з погляду технічних можливостей.. — Тепер СССР втримує дипломатичні взаємини тільки з Арґентиною, Мехіко і Уруґваєм. Мехіко віддавна вважається центром комуністичної пропаґанди на всю Південну Америку. Чіле зірвало дипломатичні взаємини з СССР сім років тому, а СССР зірвав їх в 1952 році з Кубою і Венезуелею. Але різні південно-американські країни втримують зв'язки з різними совєтськими сателітами та ведуть торговельні взаємини чи то з сателітськими країнами, чи самим СССР. Перший відгук тієї „оферти" Москви під адресою Південної Америки в американських колах такий, що урядові кола рахувалися з політичним наступом Москви проти Південної Америки зараз, як тільки вона почала такий наступ на Середній Схід і південну Азію. Зрештою, Совєти пробували вже кількакратно повести свою пенетрацію в різних південно-американських країнах, щоб витиснути відтіль північно-американські впливи.

Ізраїль відмовляється заплатити відшкодування Сирії

Об'єднані Нації. — Ізраїльська делеґація в ОН дістала від свого уряду вказівку, що Ізраїль противиться всякому відшкодуванню для сирійських родин жертв, що впали внаслідок наїзду ізраїльського війська на Сирію в дні 11-го грудня м. р. Тоді згинуло 65 сирійців. Совєтська резолюція, зголошена в Раді Безпеки, включає доручення від Ради Безпеки для Ізраїлю — заплатити відшкодування. Західні великодержави, знаючи згори, що Ізраїль жадного відшкодування не заплатить, нехотіли викликувати такою резолюцією зайвих надій у пошкодованих родин і цим ще більш завогнювати атмосферу. Національний Китай, Куба і Перу запропонували компромісову формулу, щоб поручити Ізраїлеві добровільно заплатити відшкодування. Ізраїльський уряд покликається на факт, що ніхто не заплатив відшкодування за вбивство 880 жидів в останніх 6-ти роках в різних „інцидентах" з арабами та що згаданий наїзд на Сирію був тільки відплатною акцією за постійне острілювання сирійцями жидівських рибалок на Галилейському острові. Рада Безпеки призначила своє вирішне в цій справі засідання на вівторок 17-го ц. м.

Арештовано українських комуністів в Арґентині

Буенос Айрес. (Єдо).— З огляду на намагання деяких чинників викликати заколот серед арґентинського робітництва, тут заарештовано чимало провідників підривної акції. В листі 131 особи, оголошеній в арґентинських часописах, крім відомих імен пп. Еспеха, Вулетича і Де-Пістро, що після закінчення громадянської війни в Еспанії, де вони брали активну участь по боці червоних, внеміґрували до Арґентини і тут займали за Перона, один після одного, відповідальні посади ген. секретаря Ген. Конфедерації Праці, знаходимо кілька імен українських комуністів як С. Лавриченка, Демчука та інш. Їх вислано до таборів відокремлення в Патаґонії.

В АМЕРИЦІ

● **28-річний рисівник** із Форту Ворт в Тексасі Френкі Вілкоксен вранці вбив свого противника, 23-річного студента Гайта Влайта, а ввечорі одружився з 18-річною дівчиною Дженіс МекКі. Сперечаючись з Влайтом, він тримав в руці револьвер. Влайт спробував вирвати револьвер, який вистрілив і його вбив. Вілкоксена випущено за кавцією з тюрми, і він міг одружитися в Лютеранській церкві ще того самого дня.

● **У місцевості Ламарс**, стейт Колорадо, населення відчуло досить сильний землетрус. Поважніших пошкоджень не було.

● **В Ґейнесвіллі**, Джорджія, згоріла куряча фарма, в якій знайшли смерть 22,000 двотижневих курчаток. Ця витрата була тільки частинно забезпечена.

● **Давніше президент** Айзенгавер у вільних від праці годинах грав у ґольфа. Тепер, з огляду на злу погоду, він малює в своїй „студії", яка знаходиться на партері в Білому Домі.

● **Американська** Телефонічно - Телеграфічна Компанія повідомляє, що можна телефонувати до арабської держави Кувайт, яка лежить над Перською затокою. Трихвилинна розмова без податку коштує 15 долярів.

● **Бувший президент** Геррі С. Труман промовлятиме в готелі „Шеретон-Астор" в Ню Йорку 2 лютого цього року разом із сенатором Естесом Кіфовером, ґубернатором Гарриманом, сенатором Ліменом і посадником Робертом Ваґнером. На цьому демократичному прийнятті не буде Адлея Стівенсона, який в тому дні виступатиме в інших місцевостях.

● **Республиканський** Крайовий Комітет подає рецепту, як приготовляти „душене м'ясо" за приписом президента Айзенгавера на прийняттях, влаштовуваних під гаслом „Привіт Айзенгаверові". Друга справа за рецептою Айзенгавера — це свинячі котлети.

● **Інформаційна Аґенція** ЗДА висвітлювала американські фільми в 83-ох країнах світу. Запотребування на американські фільми на 70 відсотків більше, ніж їх може доставити ця аґенція.

● **Опера „Метрополітен"** в Ню Йорку вшановує 200-річчя народин Моцарта виставою його опери „Весілля Фіґаро" 27-го січня цього року. Крім того, в цьому сезоні будуть виставлені такі твори: Ваґнера „Лоґенґрін" і „Майстерзінґери"; Офенбаха „Казки Гофмана"; Джордано „Андрея Шеньє" та Сент Сенса „Самсон і Даліла".

В СВІТІ

● **Д-р Андре Мартина**, вихованого в Англії 44-річного мадярського журналіста і від 1947 року кореспондента американської пресової аґенції „Ассосієйтед Пресс", який зник в лютому мин. року, засуджено за „шпигунство" на 6 років в'язниці, а його дружину, кореспондентку аґенції „Юнайтед Пресс", на 3 роки, — офіційно подали мадярські власті. Коли відбувся судовий процес і в чому полягало їх „шпигунство", не сказано. Водночас засуджено від 8 років до досмертної в'язниці трьох інших мадярів, із яких два працювали урядовцями в американській амбасаді.

● **Західня Німеччина** заплатила досі Ізраїлеві титулом відшкодування за шкоду, заподіяну жидам за часів Гітлера, 210,000,000 дол. доставами і грішми. За умовою з 30 червня 1953 року, Західня Німеччина має до 1965 року заплатити Ізраїлеві разом 822,000,000 долярів. У зв'язку з цією справою виїздить до канцлера Аденауера з ЗДА д-р Натан Ґольдман, голова центральної жидівської організації.

● **Еспанський уряд** наклав гострішу цензуру на закордонних кореспондентів, невдоволених вістками, які появились у закордонній пресі про познаки революційного руху в еспанському Марокко, про нараду еспанського і французького губернаторів в Марокко та про резиґнацію двох марокканських націоналістів з автономної ради.

● **У совєтських високих школах** студіює тепер, за офіційною статистикою, 1,865,000 студентів, — на 140,000 більше, як рік тому.

● **Совєтські делеґати** на 35-ту річну конференцію Американської Ради для дослідження будови автострад — не дістали віз. Державний департамент заявив, що участь совєтських „спеців" у ділянці будови шляхів на цій конференції — „небажана".

● **У Швеції** є найбільше приватних авт з усіх европейських країн. Кожний десятий мешканець Швеції має авто, а разом у приватних руках є їх понад 7 мільйонів. Цей рекорд іде поряд з другим: У Швеції в минулому році було найбільше крадежей авт в цілій Европі, бо понад 3,000. Для порівняння: в Ню Йорку зареєстровано в мин. році 1,241,715 приватних авт, а вкрадено 12,237, — отож відсоток крадежей авт майже вдвоє більший, як у Швеції.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВІ ВИЗВОЛЬНІ КОНЦЕПЦІЇ

Принагідні різдвяні привітання президента Айзенгавера і державного секретаря Доллеса, передані через радіо поневоленим Москвою народам Східньої Европи, досить несподівано стали одною з головних проблем міжнародної політики. Цікаве в цьому головно те, що сталося це — всупереч дотеперішній практиці у таких випадках — завдяки самій таки Москві і її „рівнішому між рівними" Нікіті Хрущову.

Президент у згаданому посланні висловив надію на визволення поневолених народів, стверджуючи, що це — одна з цілей американської закордонної політики. Подібні надії висловлювала Америка і сам президент Айзенгавер також при інших нагодах, включно з липневою конференцією „на вершинах". Але цього роду заяви вважалось за звичайні політичні фрази, і в міжнародній політиці вони проходили з відносно малим відгомоном, а сама Москва їх переважно іґнорувала.

Цим разом сталось інакше. У відповідь на послання президента Айзенгавера забрав слово Хрущов, закидаючи Америці, що вона встряває у „внутрішні справи" поодиноких народів, а зокрема обвинувачуючи президента Айзенгавера в тому, що він цією заявою розвіяв дорешти „дух Женеви". Це був знак і для сателітів, які негайно після виступу свого „вождя" в Москві почали й собі на всі заставки розправлятись із заявою та посланням президента Айзенгавера. Очевидно, що виступ Хрущова не залишився без відгомону і в Вашингтоні, — він викликав нову заяву державного секретаря Доллеса про те, що „мирне визволення" поневолених східньо-европейських народів є „безкомпромісовою" частиною американської закордонної політики. Радіовисильні і преса знову заговорили, і справа „мирного визволення" поневолених народів набрала рідкісного розголосу по обидвох боках залізної заслони.

Очевидно, що в цьому відношенні найбільш інтересний відгомін у самих поневолених країнах. Звичайно, офіціяльний відгомін іде по лінії виступу Хрущова, ще й з усілякими додатками та підкресленнями. Перед у цьому веде сателітна Чехословаччина, за нею йшла початково Румунія, а тепер на друге місце вибилася Польща. Не мовчать і інші.

А як зареаґували і реаґують на це поодинокі поневолені народи? Деяку характеристику цієї реакції подибуємо в кореспонденції Джека Реймонда з Юґославії в недільному виданні „Н. Й. Таймсу". Коли мова про офіціяльну реакцію сателітів, Реймонд характеризує її передусім як „перекручування" виступу президента Айзенгавера та обвинувачення Америки в тому, що вона змагає до відновлення в поневолених тепер країнах „скомпромітованих" передвоєнних режимів. З цього робиться висновок, що теперішні комуністичні володарі сателітних країн уважають, що вони можуть одверто конкурувати з передвоєнними обставинами в тих країнах.

Коли ж мова про реакцію публіки, то про неї не багато можна сказати, бо ж там ніхто не може своєї думки одверто висловити. В загальному можна ствердити, що поневолені народи прийняли цю визвольну пропаґандивну метушню з помітним вдоволенням і радістю. Правда, деякі радіють, що Захід знає про загальне антикомуністичне наставлення поневолених, але рівночасно побоюються, що це може викликати нову терористичну акцію комуністичних режимів. Інші, натомість, не маючи можливости самим виступити одверто проти комуністичного поневолення, тішаться, що це робить за них хтось інший.

Тим часом в американських дипломатичних і політичних колах, стверджуючи велике значення концепції „мирного визволення", видвигається другу її, сказати б, відтінь. Справа в тому, що американські дипломатичні представники в поневолених країнах мали прийти до переконання, що дотеперішня американська „визвольна" політика, себто „моральна й політична" допомога визвольним антикомуністичним рухам в самих країнах і на еміґрації, не мала більшого ефекту і ні в чому не захитала існуючих режимів. Що більше, вони „майже виключають", щоб у таких обставинах, які існують за залізною заслоною, могло взагалі прийти до загального спротиву. Тому вони видвигають іншу концепцію „визвольної політики", а саме „визвольної політики згори", себто відповідного відношення і акції серед сателітних урядів у тій надії, що вони можуть піти слідами Тіта і Юґославії. До цієї концепції визвольної політики мали б заохочувати американських політиків та дипломатів не в малій мірі і обставини розбиття та невпорядкованости серед антикомуністичних східньо-европейських еміґрацій.

Очевидно, що в цій концепції є більше наївности, ніж реалізму, але її, можливо, не було б, якби політичні еміґрації поодиноких поневолених народів, включно з українською, витрачали менше часу й енерґії на взаємні суперечності та сварки, а реальніше думали і більше діяли для визволення своїх країн і народів.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ

РУХ НА „ГОРБКУ"

Вашингтон, січень 1956.

„Капітол Гил" — ця височина у столиці, на якій стоїть Капітоль і другі конґресові будівлі, зветься тут популярно „Ди Гил" — горбок. Це „на горбку" ведеться законодатна активність З'єдинених Держав, „на горбок" посилає Президент свої послання чи побажання і туди летять надії американських громадян.

Там — 3-го січня — почався рух: друга сесія 84-го Конґресу. Рік тому американський нарід вибрав у вісімдесятчетверте своїх репрезентантів. За Конституцією, Конґрес має зібратися бодай раз у рік: так і діється по традиції. Тому дворічна каденція від виборів до виборів має звичайно дві сесії. І як перша сесія є звичайно відгуком попередніх виборів і виборчих кличів та обіцянок (скільки з них забутих!) — то друга вже сповнена передвиборчих настроїв. Немає сумніву, що й ця сесія, що почалася шумно 3-го січня, буде під впливом грядущих виборів, тим більше, що цим разом із вибором цілої Палати Репрезентантів і одної третини сенаторів, сходяться вибори президента. То й заповіджені конґресові змагання вже тепер показують, що головним предметом „боротьби за нове законодавство" будуть такі справи, що притягають сантимент або інтерес великих груп майбутніх виборців. Як сказав один журнал — загальна ціль цієї сесії Конґресу буде — приподобатись. Ми вже чули заповідь боротьби за допомогу фармерам — а це добрий виборець; або зниження податків — а це трапляє до серця кожного, практично, виборця; або заповіджена вже спікером Палати Репрезентантів Семом Рейберном демократична мультібільйонова шкільна програма — що промовляє до мільйонів батьків; чи, вкінці, проєкт полегшення іміґраційного закону, за яким стоять сантименти мільйонів американських виборців чужого походження — все це має, не судім тут чи головний чи побічний — посмак виборчої кампанії для одної чи другої партії. І коли завзятий сенатор Брікер з Індіяни знову натякнув на те, що хоче вийти зі змодифікованим проєктом свого давнього й недавнього проєкту про обмеження прав Президента в аспекті міжнародних договорів, то йому згори віщують невдачу і незацікавлення: його проблема не захопить мас майбутніх виборців.

Але — треба признати, що перший тиждень праці Конґресу ще не почав міжпартійної усобиці. Навпаки — відкриття несло, хоч назовні, посмак двопартійної єдности і приязни. Після офіційного відкриття та молитви в обох палатах — представникам обох партій у Конґресі доручено потелефонувати „лонґ дистанс" (на кошт „текспеєра") аж на сам найпівденніший кутюк Америки — до Кі Вест, до Президента. Довідавшися, яка погода там і з сумом сповістивши яка погана погода в столиці, Конґресові вибранці на всякий випадок повідомили Президента про відкриття Конґресу. Перший день нарад був коротенький (Сенатові забрало це всього 12 хвилин), бо справжня праця починається аж після традиційного послання Президента про Стан Унії. Але й у цих коротких засіданнях не було багато часу на формальності. Загальне сердечне вітання після піврічної перерви виповнили — головно в Сенаті, львину частину засідання. Там, наперед віце-президент Ніксон — республіканець — щирими словами привітав демократичного лідера в Сенаті Линдона, Джансона, який мав подібну пригоду як Президент і був важко захворів на серце. А з ґалерії видно було групи сенаторів зовсім не по партійній приналежності: там Новленд із Каліфорнії (можливий кандидат республіканців на президента) — приязно гуторив з групою демократів; демократ Джордж і республіканець Бирд, головні противники в питанні зниження податку, стояли мало не обнявшись і усміхаючись до себе, що пресові фотографи миттю зафіксували на знімках; стискання рук і поклепування по плечах так завзято продовжувались, що предсідник ледве додзвонився до порядку.

Трохи холодніше виглядало це вітання в Палаті Репрезентантів: це на щастя, бо скільки часу це зайняло б, якби всі присутні — 435 — репрезентанти хотіли себе взаємно переклепати по плечах. Але причина тут не в тому: число 435 репрезентантів (на 96 сенаторів) не дає їм можливости познайомитися так легко, до того вибирають їх тільки на два роки і не так часто перевибирають як сенаторів, яких одна тільки каденція є шість років, і між якими є значно більше „олд таймерів" перевибираних по традиції.

Офіційно відкривали сесію Конґресу — кожний у своїй Палаті — два мужі, що в своїй кар'єрі є з найбільшими контрастами.

Спікер Палати Репрезентантів — Демократ Сем Рейберн з Тексасу — має рекорд конґресової служби: 42 роки. Він увесь час у цій нижчій Палаті; не поривався на сенатора, не кандидував на президента. Але він — найбільш зливова одиниця „на горбку". Йому 74 роки. Після шести років служіння в стейтовій леґіслятурі в Тексасі, його вибрали репрезентантом ще до 63-го Конґресу і від того часу він тут без перерви. В 1940 році вибраний спікером і, раз взявши в руки молоток предсідника, він передавав його тільки двічі, на короткий час представникові республіканської більшости. Практично — ціле активне життя (а він і не одружений) провів у Конґресі.

Зате предсідник Сенату — зі свого уряду як віце-президент держави — Ричард Ніксон, молодий роками і молодий політичною кар'єрою. Вона й, здається, почалась доволі випадково. Ніксонові 43 роки. Був адвокатом, відслужив у моряках військову повинність. У 1946 році Республіканська партія шукала часописним оголошенням кандидата на репрезентанта. Ніксон зголосився, був прийнятий — і вибраний до Конґресу. За чотири роки пройшов у Сенат, а ще за два роки, у 1952 був вибраний віце-президентом на одному „тікеті" з Айзенгавером. Якщо Айзенгавер не кандидуватиме, Ніксон може й сягне по президентську кандидатуру.

Ці оба мужі керуватимуть цією сесією Конґресу: один — старий парляментарний вовк із більше як учетверо довшою службою від другого, досвідчений в усіх штуках парляментарного справування і політикування, без амбіції рости далі угору. Другий — молодий ще парляментарист, що на кожному ступені зупинявся коротко на шляху угору, з кар'єрою, як кажуть, „ракетовою", з великою амбіцією (і з амбітною дружиною), постать динамічна, що промовляє до молодшого покоління. Оба вони впливатимуть на хід роботи Конґресу: їх імена будуть найчастіше в часописах. Але вони ділитимуться впливами й ролями з рядом других старих парляментаристів і партійних діячів. У Сенаті другий „олд таймер" з 33 роками парляментарної служби Волтер Ф. Джордж, демократ з Джорджії, що є „президентом про темпоре", як заступник Ніксона, матиме не абияке слово, і з ним провідник демократичної більшости Линдон Джансон та провідник меншости Вільям Новленд з Каліфорнії. У Палаті Репрезентантів — провідник більшости Джан МекКормек і лідер меншости — Джозеф Мартін дадуть про себе чути на залі і в країні. Але всі вони далеко не єдині, про подвиги яких нам доведеться чути.

І будуть ще діяти чотири „батоги". Їхні імена не будуть голосні, але без їхньої роботи не йшла б гладко американська парляментарна система, сперта на партіях. Партійні „віп-и" це стара англійська установа, що перейнялася й тут. Кожна партія має свого „батога" в Сенаті та в Палаті Репрезентантів (Маджориті віп і Майнориті віп). Вони мають завдання вдержувати партійну дисципліну в парляменті; вони розділюють ролі членів своєї партії у виступах на залі, вони рахують голоси, пригадують своїм партійникам про засідання й інші функції, контролюють приявність їх і роботу. Чи назва їх значить, що колись треба було підганяти конґресменів батогом до їх обов'язків — не знаю, але тепер я не бачив батога в їхніх руках. Він тепер радше в невидній формі перспективи на перевибір і аванс у партійній драбині. Не зашкодить і їх пом'янути при цій нагоді (бо може іншої нагоди для них не буде). В Сенаті батіг більшости є Ірл Клементс, а меншости — Ливерет Солтонстол; у Палаті батіг більшости є Карл Алберт, а меншости Леслі Арендс.

По традиції — Конґрес після відкриття сесії, відложив свої наради до Президентового послання про „Стан Унії". У посланні шеф уряду подає Конґресові і через нього усій нації, які справи важливі до вирішення і чому. Президент Айзенгавер працював над цьогорічним посланням біля пів року — і, очевидно, недуга його це утруднювала працю. Відчув це може найбільше його офіційний стиліст — „скриптрайтер" МекКен, що проєктував, поправляв і зміняв текст за вказівками Президента багато разів і аж до останньої майже хвилини. Цього року послання не було попереджене модерними фанфарами — поліційними сиренами вздовж Пенсилвенія евеню, що лучить Білий Дім з Капітолем; не увихалася секретна служба по коридорах Капітолю, не товпилися глядачі й дипломати на ґалеріях. Президент був ще на Флориді, а його послання читали монотонно зі скрипту урядники (клерки) обох Палат. Послання не було цим разом ні революційне ні надто боєве, а для конкретної законодатної праці воно буде доповнене окремими меморіялами Президента. Від них і почнеться буденна робота леґіслятури.

Вона йтиме неначе двома шляхами — по лінії політичних змагань і по лінії практичного, часто дрібного законодавства. Біля двох тисяч законодатних актів переходить річно через Конґрес, а пропозиції йдуть у великі тисячі. І пересічний громадянин глядітиме теж на ці малі закони — вони ж будуть у великій мірі випливом його індивідуальних потреб і старань його репрезентантів у Конґресі. Він теж по них оцінюватиме успіх сесії.

Вилсон, професор-теоретик, політик і президент, писав колись, що в репрезентативній системі Конґрес стається правним центром політичного тяжіння. Це зокрема правдиве в виборчому році. Але Вилсон теж казав, що більшість американців вдоволені, коли Конґрес кінчить свою сесію і роз'їздиться домів. Немає причини думати, що не буде так і цим разом.

юст

Вадим Щербаківський

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ НА НАШІЙ УКРАЇНІ

Здається, немає на світі українця, який не знав би, що це таке коляда і яку глибину змісту містить у собі це слово вже на першу його згадку. Зокрема, у кожного старшого з нас на чужині це слово викликає в душі не тільки святочний настрій, але й глибокий та милий спомин з далеких уже молодечих років, коли він маленьким хлопчиком бігав під вікна сусідів і колядував, а за це одержував дрібненькі подаруночки — цукорки, тісточка, часом і кілька дрібних монет. Як багато споминів виринає в душі старої людини на згадку слова „коляда", про це, мабуть, не треба й згадувати. Рясні сльози, що випливають людині з очей на звуки пісні „Бог Предвічний народився", є наявним виразником не тільки великої радости, але й подяки для Всевишнього, що дав діждатися саме такого святкового часу. Про це згадую я, зокрема, тому, що те все я глибоко переживаю сам, як той, якому за кілька тижнів промине 80-ий рік життя. Очевидно, що в мене ті всі почування у цей святочний час тим глибші, що в чотирьох стінах німого лондонського будинку самітня людина переживає це далеко глибше, як у гурті серед своїх.

Але не про це я хочу сьогодні говорити з нашою широкою еміґраційною спільнотою. Я хотів би сьогодні діткнутися бодай дещо генези нашої коляди та щедрівки. Про зміст наших пречудових колядок та щедрівок і про наші прекрасні різдвяні звичаї читач має змогу довідатися з широкої і дуже добре опрацьованої статті моєї колишньої студентки, мґр. Ізидори Левковичевої, працю якої на цю тему містить тепер у формі ширшої статті наш „Визвольний Шлях". Праця ця глибокоджерельна і повна незвичайно важливих та цікавих матеріялів, і через те можна її поставити в ряді праць на цю тему таких наших великих учених, як Потебня, Гнатюк, Шухевич і інші. Саме під впливом цієї праці та її першої статті виринула в мене думка написати кілька слів і про нашу коляду та щедрівку, але з зовсім іншого боку.

Слово „коляда" перейшло до нас з латинського слова: „календе" (kalendae). „Календами" називали старовинні римляни перший день кожного місяця, в якому найстарший римський жрець скликав нарід і подавав святочні дні в місяці. Від часів Цезаря, тобто вже після календарної реформи в 47 р. до Хр. найважливішими „календами" були Kalendae Januariae, тобто день 1-го січня кожного року, який з того часу став початком кожного нового року.

Очевидно, що з такої нагоди мусіли, мабуть, вже й римські понтіфекси в початках цісарства, крім офіційного проголошення святкових днів у місяці Януарію, а пізніше у цілому наступному році, складали святочно побажання для різних староримських достойників, передусім для цісарів. Так уже старовинні римляни та всі інші народи ввели були гарний звичай складати на початку кожного нового року собі окремі побажання та різні подарунки, співати побажальні пісні та звеличувати головно господаря. Такі побажання мали для старовинніх римлян, зокрема, велике значення, тим більше, що в тодішньому поганському Римі і взагалі в тодішніх народів була тверда віра в маґічність слова, в його силу здійснення. „Маледіктіо" і „бенедіктіо", тобто лихословіє і благословення, отже віра в якість висказаного слова була така тверда у старовинніх римлян, що вони майже ніколи не вживали слова „диявол", бо боялися, що він напевно почує те слово і прийде до того, хто його кличе, а тоді буде дуже важко його відчепитися. Нішо дивного, що саме з початком нового року всі побажання у старинних римлян були одночасно і благословенням для тих, до кого вони були звернені. Так поволі не тільки форма таких побажань з приводу нового року, але й сама назва слова „календе" перейшла у світ і прийнялася глибоко на нашій землі в зукраїнізованій формі: „коляда". Виникає в зв'язку з цим питання, чому і як це слово прийшло до нас? Чи ж у нас, дійсно, не було якогось відповідного слова? Так, у нас існує своє рідне рівнозначне слово, що може й краще віддає ті думки, що містить у собі слово „колдда" і „колядувати". Отже, як і чому ми прийняли це слово від римлян, а не, напр., від греків, від яких прийняли християнство грецького обряду. Очевидно, греки мали інший календар, як римляни, і римських термінів, таких, як „календе", вони зовсім не вживали, тим більше, що їх мова була далеко краще розвинена, як латинська у римлян. Тож чому в такому випадку нашим предкам не було зручніше і краще піти за греками, а не за римлянами? Питання це доволі важливе і одночасно доволі важке. Відповісти на нього без історичних джерел доволі важко. Тому нам треба звернутися до історії і тих старовинних істориків, що згадують у своїх творах про нашу територію і її населення. В цьому випадку маємо деякі дані в старогрецького визначного історика V ст. Геродота. Від V ст. до самого Христового Різдва північне побережжя Чорного моря було заселені грецькими колоністами, що мали незвичайно великий культурний вплив на староукраїнські хліборобські племена, які займали простір на північ від їхніх колоній і займалися хліборобством. Ці племена називалися: кліпіди алазони, і особливо велике та сильне плем'я агатирси, що жили між Дніпром і Дністром, а далі — гелони, меоти та бористенці, тобто придніпрянці (в перекладі). Усі ті племена мали одну свою спільну назву „гіпербореї". Ось ці гіперборейці перейняли були від греків слово „карабіон", що пізніше українізувалося на наше „корабель", а гр. слово „арoo" перейшло в наше „орю". Чому ми вжили тут слова „українізація"? Тому, що грецьке „а" перейшло в українське „о", отже, українізувалося. А що ця українізація була ще далеко раніше, як у VI ст. по Хр., доказується тим, що москвини не змогли змінити цього „о" в „а", і тому в своїх ранніх писаних рукописах писали „корабль", а замість слова „орати" вживали „пахать".

Далі з історії ми знаємо, що римляни по Хр. завоювали Балкани по Дунаю і зайняли Дакію, тобто теперішню Румунію. Але чи на наші землі вони вступили, невідомо; може і вступили денебудь, то на короткий час, але культурний вплив вони мали. Цей вплив зберігся в назві „Траянові вали", які йдуть від Дніпра до Дністра, хоча ці вали були побудовані задовго перед Траяном. Значний вплив показують римські монети, що знаходяться у нас на Київщині в багатьох місцях і на Полтавщині. А цікаво теж, що у нас знаходиться ще й римська провінціяльна кераміка при тілопальних похоронах. Вона зовсім подібна до тієї римської провінціяльної кераміки, що знаходиться у Чехії. Вона така сама чорна, блискуча, з крапкованими геометричними взорами і з тонкою ніжкою. Вона перестала існувати вже в IV ст. по Хр. Мабуть, в тому саме часі від Траяна могло прийти

(Закінчення на стор. 3-ій)

ОДНУ Я ЛЮБИВ...

Одну я любив за веселість,
Другу я за вроду кохав,
А третій за сонячний усміх
Квітками дорогу встилав.

Ти зовсім була невродлива
І завжди, як вечір, смутна.
Чого ж ти з усіх моїх милих
У серці осталась одна?..

О. ОЛЕСЬ

А. Височенко

ЛОЖКИ ДНІПРЕЛЬСТАНУ

(Розділ з книги „На генеральній лінії")

(1)

Свого часу тут безумовно вирішувалась доля світу. Про це яскраво свідчила незліченна кількість плякатів з вписаним на них гаслом Леніна: „Соціялізм — це радянська влада плюс електрифікація". Від тих плякатів на кожному кроці аж рябіло в очах. Ви їх бачили скрізь: над собою, перед собою і навіть... під собою.

За постійне збільшення кількости цих плякатів дбав один чоловік. Кожного разу, проходячи неосяжними теренами будівництва, він знаходив десь вільне місце й наказував там прилішити всім уже знане гасло. Його волю негайно виконували, бо не сміли діяти інакше.

Середнього росту, прудкий, чорнявий, з носом ніби дві зчеплені між собою маленькі барабольки, чоловік був просто закоханий у це гасло Леніна і, читаючи його, мріяв без кінця, без краю...

Ось і зараз, звертаючись до групи студентів Київського Інституту Народної Освіти, що їх, порядком „наближення до виробництва", відрядили на будівництво Дніпрельстану, він, витягнувши перед себе руку з розчепіреними пальцями, запально говорить:

— Ви не звертайте уваги на потворні землянки, де в димі, бруді та тісноті живуть люди! Не звертайте уваги на багна і ями! Дивіться поверх цього всього, і тоді побачите радісне майбутнє. Ви щасливі, що приїхали сюди. Саме тут перше, ніж деінде, здійсниться пророцтво великого Леніна. Воно не може не здійснитися. Адже совєтську владу ми маємо, а електричний Дніпрельстан незабаром стане доконаним фактом. Тоді прийде соціялізм. Тільки подумайте собі: ви вже входите в двері небувалого досі в історії суспільства!

Промовець урочисто опустив руку, блискучими очима втупився в обрій, ніби там справді бачив картини привабливого майбутнього. Студенти також повернули голови в тому напрямку і вголос прочитали:

„Соціялізм — це радянська влада плюс електрифікація".

— Як би я хотіла... — почувся нараз жіночий голос.

— Що? — перебив недавній промовець.

— Скоріше побачити соціялізм.

Дівчина в червоній хустці й жовтій шкірянці широко розплющеними сірими очима захоплено дивилася на чорнявого чоловіка.

— Як вас звуть? — зацікавився він.

— Стася!

— Ви комсомолка?

— Так!

— Буде по-вашому. Я вас поставлю на ударну сталінську ділянку будівництва. На ній вже через тиждень віч-на-віч зустрінетесь з соціялізмом.

По цьому студентів повели до робітничого гуртожитку, а Стася пішла разом з другим секретарем партійного комітету Дніпрельстану, Будним, що так переймався створенням нового суспільства.

Стасі підвезло. Вона не потрапила до дерев'яного, дірявого гуртожитку, куди примістили всіх інших студентів. У неї в кімнаті не гуляв вітер, не замерзала принесена з вечора вода. За наказом Будного, студентку-комсомолку поселили в самому серці майбутнього соціялізму. Їй приділили зручне, просторе приміщення на Проспекті Ентузіястів Нового Запоріжжя.

— „Проспект Ентузіястів! Я тепер теж серед них!" — з задоволенням відзначив Стасин мозок. Вона нашвидку оглянула кімнату і вийшла разом з Будним подивитися на „свою" вулицю.

— А на чому я сьогодні спатиму, адже в кімнаті нема ніяких меблів? — раптом спохватилася дівчина.

Другий секретар партійного комітету згорда промовив:

— Не турбуйтесь! Пам'ятайте, що ви потрапили в зону соціялізму. Тут все робиться інакше, ніж скрізь. Тут дійсність межує з фантазією!

Стася, хоч і не добрала, що хотів сказати Будний, але хвилюватись перестала. Вона вже бачила, як на першу ж вимогу секретаря партійного комітету їй відразу дали окрему кімнату. А в Києві вона кілька років клопочеться про це, і ще й досі з подругами, теж комсомолками, живе за тонкою диктовою стіною в кутку коридору великого будинку.

— „Певно, він, що тільки захоче, те й зробить"... — майнула в неї думка. Та тієї ж хвилини вона відчула вовчий голод. Зранку не мала ні крихти в роті. Нові враження, розмови, екскурсія по будівництву під зверхністю другого секретаря партійного комітету з успіхом заступали їжу. Однак зараз, коли кінчався короткий, але повний напруги день, порожнеча в шлунку відразу дала про себе знати.

— „Цілого б собаку з'їла! Невже Будний не здогадається нагодувати мене хоч остогидлою студентською баландою?" — зароїлся в голові неспокій, а секретар партійного комітету тим часом, наче чарівник, уже почав діяти. Пальцем поманив до себе зустрічного комсомольця і наказовим тоном звернувся до нього:

— З моєю запискою піди до Івана Івановича. Хай він усе тобі добре впакує, а також дасть дві тарілки, дві ложки, два ножі й дві склянки.

Витягнув з кишені іменного бльокнота й почав щось писати. Стася з неприхованою радістю стежила за кожним рухом його олівця і здаля вичитувала найприємніші для кожного громадянина СССР слова: шинка, ковбаса, кав'яр, білий хліб...

— „Але для чого секретар партійного комітету робить замовлення на дві особи?" — мимохіть замислилась студентка...

— Оце вам головна маґістраль майбутнього соціялістичного міста, Велике Запоріжжя. Назву їй, Проспект Ентузіястів, придумав я! — з патосом почав Будний, показуючи Стасі вулицю, де жили всі грубші риби Дніпрельстану.

Сірі, на кілька поверхів залізобетонні коробки тулились одна до одної. Вздовж тротуарів насаджено було дерева, а брук посередині переділений був сквером. Той сквер починався скульптурами Леніна й Сталіна. Далі, перед кожною новою коробкою-будинком височіли скульптурні зображення керівників партії та уряду. Потім їх заступали зверхники Дніпропетровської области. Минувши цих, Будний зупинився:

— Пізнаєте? — запитав Стасю, показуючи рукою на бічні постаменти.

Не чекаючи відповіді, пояснив:

— Праворуч від нас увічнено мене, а ліворуч — першого секретаря партійного комітету, товариша Лейбензона. Звідси ми вже вступаємо в смугу знатних людей, героїв нашого будівництва...

Перед студенткою поплили обличчя й імена зовсім незнаних нею осіб: місцевих партійних, комсомольських, професійних діячів, інженерів та ударників і ударниць.

— Далі, покищо, самі дерева і кущі. Дивитися не цікаво. Та й кишки вже марша грають. Ходімо краще до вашої кімнати, щось під'їмо, а там видно буде...

Стася застала свою кімнату не порожньою. В її відсутності тут поставили канапу з постіллю, шафу, люстро, стільці, стіл... А найголовніше — на столі лежав пакунок з харчами і поруч нього стояло кілька пляшок вина, горілки та пива. З морозу приємно відчувалась затишна теплота.

Аж десь під ранок Будний вийшов з кімнати студентки. Солодко позіхаючи, він задоволено усміхався. Очевидно, вітав себе з успішним вирішенням чергової проблеми — любов і соціялізм.

ВСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ПЕРЕСЕЛЕНЧІ Й ДОПОМОГОВІ ЗАВДАННЯ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

УККА НА ХВИЛЯХ ЕТЕРУ

Привітання на Україну і до українців по всьому світі!

З приводу Різдвяних Свят і Нового Року Український Конґресовий Комітет Америки передав привітання через „Голос Америки" та через радіостанцію „Голос Волі" Ню Йорк — Бостон.

„Голос Америки" заповів від себе:

„Тепер передаємо привітання до українців голови Українського Конґресового Комітету Америки, професора Лева Добрянського.

Професор Лев Добрянський, народився в Америці, тут же закінчив освіту і викладає економіку в Джорджтавн Університеті у Вашингтоні. Разом з українською спільнотою в Америці, він працює для того, щоб допомогти своїм братам на Україні, якої він не бачив".

Слідувало потім Привітання проф. Лева Добрянського, голови УККА такого змісту:

Оце вперше я маю честь говорити безпосередньо до Вас, Брати на Україні. Від Українського Конґресового Комітету Америки, від усіх Українців в Америці, передаю Вам наші глибокі почування та щирі побажання віри і надії в цей радісний день Рождества Христового.

Ніколи не зможе комуністичний атеїзм зруйнувати у Вас віру в Христа. Ця віра в Бога і Його справедливі діла визволять Україну і народ український. Ніщо не зможе знищити Вашої віри в Бога і справедливість, — навіть ненаукова комуністична доктрина.

В цей день Рождества Христового обновім нашу віру, глибоко в наших серцях. Лише віра допоможе нам надіятись і працювати для великого дня українського національного визволення, коли то чужий імперіялізм і колоніялізм щезне з святої української землі.

Цей день стане політичним здійсненням безсмертних слів нашого великого Тараса Шевченка:

„Встане Україна і розвіє тьму [неволі,
Світ Правди засвітить
і помоляться на волі
[невольничі діти".

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Другий привіт від УККА до українців по цілому світі передано через радіостацію „Голос Волі". — Василь Мудрий, член Політичної Ради УККА на Святий Вечір, 6-го січня 1956 р. у своєму привітанні сказав наступне:

Різдво Христове — це велике свято всього християнського світу. Воно всім українцям особливо дороге та близьке серцю завдяки традиційним звичаям. Вечеря, коляди, вертеп, дідух у хаті — все те речі, що мають в українському народі тисячолітній вік.

Христос родився! — це привіт великий, це привіт сповнений глибокою символікою. З Різдвом відроджується наше братолюбіє, відроджується віра в правду, оновлюється дух, кріпне моральна сила.

Український Конґресовий Комітет Америки вітає з цим великим святом усіх українців на земному ґльобі. В першу чергу бажає всім українським людям на рідних землях незламної віри та непереможної надії на визволення з неволі комуністичної диктатури. Усім засланцям українським по далеких північних, підбігунових та сибірських таборах невільничої праці бажає великої моральної сили і гарту духа, а з ним віри в перемогу української правди. Так, як колись з мученицької християнської крови виросла перемога християнства над поганством, так само із пролитої крови українських героїв та мучеників за визвольні українські ідеали виросте воля України.

Всім українцям, розсіяним по численних вільнолюбних і вільних країнах західньої Европи й американського, австралійського, та африканського континентів, Український Конґресовий Комітет Америки бажає правдивого братолюбія, бажає об'єднання всіх українських конструктивно-творчих сил у безпосередній праці для добра всієї української спільноти. Бо тільки об'єднаними зусиллями всіх українців можна допомогти поневоленій Батьківщині та з'єднати ввесь світ волі і християнської культури для визвольних змагань українського народу.

З нагоди цього великого свята бажаємо, щоб усі українці цілого світу почували себе усе нерозривною кровною спільнотою, прийнятою одним духом, одним бажанням і одним зусиллям відзискати волю.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
СЛАВІТЕ!

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ НА НАШІЙ УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на нашу територію і слово „коляда", але прищепилося воно в нас значно пізніше, щойно, мабуть, разом з християнством.

Виникає тепер питання: яке ж слово вживалося до приходу слова „коляда"? Тут ми мусимо вже звернутися до самих колядок; може, вони самі скажуть нам щонебудь про себе. У нас існує одна колядка, яку прекрасно аранжував Леонтович і незвичайно захоплюючо виконував хором Кошиць. Ця колядка починається словами, які дуже нас вражають, а власне: „Щедрик, ведрик, щедрівочка, прилетіла ластівочка" . . . і т. д.

Чому це колядка співає про ластівочку? Ми знаємо, що в римлян, принайменше від часів Юлія Цезаря, новий рік відбувався на „календе Януаріє" зимою, і у нас теж взимку, коли мороз аж тріщить, і бідна ластівка прилетить хіба місяців через чотири. Але тут нам допоможе історія. Діло в тім, що на чорноморських берегах існувала грецька держава звана Пантікапея, і друга, менша, звана Ольвія. Пантікапея існувала від 480 року перед Хр. аж по 342 рік по Хр. Отже, 822 роки, і навіть майже до 360 року. Але останні роки хиталася. От оці грецькі колонії, держави, святкували свій новий рік весною, на весняне рівнодення, десь біля 20 березня. Отже, в той час на новий рік могла прилітати ластівка. Але тоді ще християнства не було у нас, а за 800 літ існування грецьких держав звичай святкувати новий рік весною міг закоренитися. Але яке ж слово, замість „коляда", тоді вживали? Нам сама ця коляда й дає його: це слово „щедрівка".

„Щедрик, ведрик, щедрівочка". — На великій Україні щедрівки щедрують на Новий Рік, або й під Новий Рік, бо колядувати й щедрувати можна від першого дня Різдва до т. зв. „голодної куті", поки коляду-щедрівку не прогняли стріляниною під час хрещення води. А що значить „щедрівка", „щедрувати"? В цім слові корінь той самий, що й в слові „щедрий". А слово „щедрий" означає „той, що любить багато давати". Щедрівка отже, це — пісня, яка щедро дає, або обдаровує когось. В цій щедрівці є ще одно старе слово, майже забуте в українській мові — це „ведрик"; це слово походить від „ведро", тобто — „тепло, ясно", коли сонце добре світить. Таким чином ця колядка-„щедрівка" служить нам важливим документом на те, що вона збереглася ще відтоді, коли у нас Новий Рік святкували весною. Тобто ця колядка, мабуть, була складена перед 342 роком до Хр., тобто перед кінцем Пантикапейської держави. Потім могли прийти римські сильніші впливи, і Новий Рік почали святкувати зимою. Різдво колись святкувалося на Водохреща, тобто 6 січня, але папа Гелазій (Gelasius) велів перенести його на 25 грудня, бо тоді, тобто 6 січня святкувалося народження перського бога Митри, який вважався богом неподоланого сонця (sol invictus). Ми також Ісуса Христа звемо Сонцем Правди. Треба сказати, що москвини не знають ані слова „коляда", ані слова „щедрівка", а новорічні поздоровлення, або пісні, коли такі бувають, звуться в них „Авсень". Слово „коляда" найдалі на північ доходить до Тульської области, очевидно, занесене туди нашими численними переселенцями.

КОМУНІКАТ

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ДОБРУС-у в США

Четвертий Ювілейний З'їзд ДОБРУС-у в США

Головна Управа ДОБРУС-у в США і Організаційна Комісія повідомляють Членство Об'єднання, симпатиків, фундаторів і жертводавців Другого Тому „Білої Книги про чорні діла Кремлю" та всіх українців, що 28-29 січня, 1956 року в готелі Мек Алпін, Бродвей і 34 вул., Ню Йорк Сіті, відбудеться **ЧЕТВЕРТИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД ДОБРУС-у в США. Початок З'їзду в суботу, 28-го січня,** о 10:30 год. ранку.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ: 1. Відкриття, 2. Молитва, 3. Відспівання американського і українського національних гимнів, 4. Вшанування б. п. Голови Управи ДОБРУС-у в США — Івана В. Дубиця — промова П. Шинкар, 5. Вибір Президії, 6. Привітання, 7. Звітна доповідь Голови Головної Управи — П. Павлович, 8. Співдоповідь кол. Голови Головної Управи в цій каденції — М. Луговий, 9. Звіт Контрольної Комісії, 10. Дискусії над звітами, 11. Політична доповідь: Сьогоднішня тактика комуністичної Москви і наші завдання — Голова Пред-ва В.О. УНРади в США д-р К. Паньківський, 12. Вручення Грамот і 2-го Тому „Білої Книги" Фундаторам і жертводавцям замешканим в Ню Йорку і в околицях, 13. Звіти Комісій: мандатної, статутової, 14. Ухвалення резолюцій, 15. Вибори Керівних Органів ДОБРУС-у, 16. Закриття ділової частини З'їзду.

Під час З'їзду будуть вручені перші примірники Другого Тому „Білої Книги" Президентові УНР в екзилі Докторові Степанові Витвицькому, Його Високопреосвященству Високопреосвященнішому Владиці-Митрополитові Іоанові.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ БЕНКЕТ

З нагоди З'їзду і на відзначення П'ятирічного Ювілею ДОБРУС-у в США в тому ж готелі (Мек Алпін, Бродвей і 34 вул., Ню Йорк Сіті) відбудеться в суботу, 28-го січня, 1956 року, о 7:30 год. вечора **РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ БЕНКЕТ** за участю визначних американських та українських достойників.

Вступ на Бенкет $10 від особи. Вступ від двох осіб $15.

Усіх, хто бажає взяти участь в Бенкеті проситься зголоситися не пізніше 22-го січня, 1956 р. Картки зголошень разом з належністю надсилати на адресу: **Mr. S. Kulyk, 2067 Honeywell Ave., Bronx 60, N. Y.**

• Програма Бенкету буде проголошена окремо. •

ЮВІЛЕЙНИЙ ПАМ'ЯТКОВИЙ ЗБІРНИК

На відзначення П'ятирічного Ювілею ДОБРУС-у в США буде видано Пам'ятковий Збірник про діяльність ДОБРУС-у в США і світі.

Цей Збірник одержать не лише Делеґати З'їзду, а і всі Добрусівці по своїх Філіях.

Організаційна Комісія приймає від українських установ, організацій, підприємств, торговельних закладів та окремих осіб — платні рекламні оголошення. Оголошення будуть вміщені в Збірнику. Зголошуватись на вищеподану адресу.

ВИСТАВКА

В дні З'їзду — 28-29 січня, 1956 року в готелі Мек Алпін, буде влаштовано велику виставку показу п'ятирічної діяльности ДОБРУС-у в США і світі.

КНИЖКОВИЙ КІОСК

В час ділової праці З'їзду буде функціонувати книжковий кіоск. Делеґати і гості зможуть придбати 2-ий Том „Білої Книги" та інші цінні протикомуністичні видання.

Головна Управа ДОБРУС-у в США
Організаційна Комісія З'їзду

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ

ВІДДІЛ У ФИЛАДЕЛФІЇ

— влаштовує —

в неділю, 22-го січня 1956 р., о год. 6-ій вечором

у залі МУЗ-ГОЛ — у Филаделфії, при вулиці Брод ч. 1314

АКАДЕМІЮ

для відзначення

ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ — 22. СІЧНЯ

з офіційним проголошенням

УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

у Стейті Пенсилванії й у місті Филаделфії.

ПРОГРАМА:

1). Американський державний гимн — виконує Анна Матковська,
2). Відкриття — голова Філії УККА, д-р Володимир Галан,
3). Впровадження Ґовернора Пенсилванії — голова Української Демократичної Організації в Пенсилванії, Антін Батюк,
4). Проголошення Проклямації Ґовернора Пенсилванії і Майора Филаделфії.

5). Лисенко: овертюра до опери „ТАРАС БУЛЬБА" — виконує Українська Симфонічна Оркестра під управою д-ра Антона Рудницького,
6). Святочна промова — виголошує Президент УККА Дмитро Галичин,
7). Вахнянин: арія Одарки з опери „КУПАЛА" —
Лопатинський: НАДІЇ — виконує Вероніка Цегельська (сопран) при фортепіяновому супроводі Лідії Вульби,
8). Лисенко-Рудницький: ВЕСНЯНКИ — виконує Мішаний хор КОБЗАР із Українською Симфонічною Оркестрою під управою д-ра Антона Рудницького, сольо Вероніки Цегельської,
9). Євген Маланюк: ВОЄННІ ВІРШІ — виголошує автор,
10). Лисенко: „Б'ЮТЬ ПОРОГИ" (кантата) — виконує Мішаний хор КОБЗАР із Українською Симфонічною Оркестрою під управою д-ра Антона Рудницького; солісти: І. Гаврилів, М. Гнатюк і О. Татунчак.
11). Український національний гимн.

На це велике свято запрошується все Українське Громадянство Филаделфії й околиць.

Увага! Йонґставн, Огайо й околиця!

Відділ Українського Конґресового Комітету Америки для м. Йонґставн й околиці

влаштовує

в неділю, 22-го січня 1956 р.
(SUNDAY, JANUARY 22, 1956)

СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ і СОБОРНОСТИ

Цього дня відбудуться в обох українських Церквах **ПАНАХИДИ** за всіх поляглих у визвольних змаганнях Українського Народу, а іменно: в Українській Православній Церкві св. Ап. Петра й Павла по великій Службі Божій, о год. 12-ій вполудне в Українській Католицькій Церкві Пресв. Тройці, о годині 5-ій попол.

О год. 5:30 цього самого дня 22-го січня 1956
відбудеться
у великій залі Української Католицької Церкви
при 525 W. Rayen Ave., в Йонґставні,

СВЯТКОВА АКАДЕМІЯ

В ПРОГРАМІ АКАДЕМІЇ промови, виступи хорів, деклямації. Між промовцями буде мейор міста Йонґставну мр. F. X. KRYZAN. Головним бесідником буде п. ред. Кравчук з Пітсбурґу.

Проситься все Українське Громадянство Йонґставну й околиці про численну участь в Панахидах та Академії. В цей день буде вивішений на Центральній Площі м. Йонґставну наш національний прапор для вшанування цієї визначної річниці Українського Народу.

Відділ УККА

УВАГА! ЙОНКЕРС И ОКОЛИЦІ!

в неділю, 22-го січня 1956 р.

БУДЕ ПРОГОЛОШЕНО В ЙОНКЕРС, Н. Й.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

ГОД. 1-ша ПОПОЛ., у Сити Гол відчитання майором міста проклямації про Український День і вивішення українського національного прапору.

ГОДИНА 4-та ПОПОЛУДНІ

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

В АВДИТОРІЇ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ СВ. МИХАЇЛА при 29 Chestnut St., з великою мистецькою програмою.

Просимо Українське Громадянство Йонкерсу й Околиці численно явитись у Сити Гол і на Академії і тим заманіфестувати вірність ідеї Української Державности.

Діловий Комітет

Увага! ГАРТФОРД і ОКОЛИЦЯ! Увага!

УКРАЇНСЬКІ ОБ'ЄДНАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ міста ГАРТФОРДУ

під патронатом

Відділу Українського Конґресового Комітету

запрошує усе Українське Громадянство на

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ і СОБОРНОСТИ

що відбудеться

в суботу, 21-го січня 1956 р.

о годині 7-ій вечором

в залі BURNS SCHOOL при Russ & Putnam St.

В ПРОГРАМІ: Відчитання проголошення Українського Дня губернатором стейту Коннектикат A. A. Ribicoff, укр. промова, яку виголосить **проф. О. Оглоблин,** хорові точки, деклямації і інші музичні точки.

На цьому святі рівнож виступить з промовами в англ. мові Mr. J. V. CRONIN — майор міста Гартфорду, Конґресмен Mr. T. J. DODD і представник централі УКК.

Пригадується, що участь на цьому святі — це національний обов'язок кожного українця.

Заманіфестуймо свою єдність перед представниками американського народу.

ІМПРЕЗОВА КОМІСІЯ
при Відділі УКК в Гартфорді

УВАГА! ШИКАГО, ІЛЛ. УВАГА!

ВСЕОБ'ЄДНУЮЧИЙ МІСЦЕВИЙ ВІДДІЛ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

влаштовує

СВЯТО СОБОРНОСТИ І НЕЗАЛЕЖНОСТИ

в-неділю, дня 22-го січня 1956 — 3. год. попол.

НОВА ШКОЛА СВ О. НИКОЛАЯ РАЙС і ЛЕВІТ.

Крім багатої мистецької програми, яку оформлюють місцеві мистецькі сили і хори виступлять ще:

Сенатор **ЕВЕРЕТ ДІРКСЕН** з Вашингтону

Д-р **МАТВІЙ СТАХІВ** ред. зі Скрентону

МАРІЯ ЛИСОГІР — солістка з Ню Йорку

Про масову участь просить —

Відділ УККА

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста НЮ ЙОРКУ

Відділ Українського Конґресового Комітету Америки
Громадський Комітет міста Ню Йорку

— влаштовують —

в неділю, 22-го січня 1956 р.,о год. 7-ій вечором

в залі ФЕШЕН ІНСТИТУТ при 225 Вест 24-та вулиця в Ню Йорку

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ

присвячене 38 роковинам проголошення Самостійности і 37 роковинам Соборности Українських Земель

В програмі беруть участь: відкриття **проф. Іван Юрченко,** промови: б. прем'єр-міністрів Карпатської України **Юліян Ревай,** б. міністер У.Н.Р. **проф. Іван Паливода,** відчитання Четвертого Універсалу **інж. Петро Байбак,** відчитання Проклямації Українського Дня — **адв. Володимир Стек,** відчитання деклярації-резолюції, Деклямація **Лідія Крушельницька,** сольоспіви **Г. Шерей і Михайло Мінський.** Хор „Думка" в Ню Йорку під дир. мґр. Л. Крушельницького. Акомпаньямент — **Леся Вахнянин-Куриленко.** — Свято буде започатковане молитвами, якими представники наших Церков відкривали обі Палати Конґресу у Вашингтоні, а закінчене молитвою Боже Великий Єдиний.

З нагоди так дорогого нам Свята мейор міста Ню Йорку достойний **Роберт Ваґнер** проголосить день 22-го січня Українським днем на терені великого міста Ню Йорку. Проклямація буде відчитана на Святі.

Служби Божі та Молебні в намірениї Українського Народу будуть відправлені в українських Церквах о годині 11-ій перед полуднем.

Українці Ню Йорку і Метрополії: Якщо посадник м. Ню Йорку, найбільшого м. світу, проголошує так дорогий нам день 22. січня Українським Днем, вивішує на ратуші побіч американського зоряного прапору, український національний прапор, чим дає признання українському народові за його невгнуте бажання жити вільним життям, на своїй землі, то тим більше ми українці повинні гідно зарепрезентуватись перед чужинцями.

Просимо Організації, Товариства і Установи в цей день взяти участь з прапорами в Церковних відправах, а вечором на Святі.

Не повинно бути між нами ані одної Організації, Товариства, Установи чи родини, на домах яких в цей день не повівав би український національний прапор — символ волі і незалежности.

До численної участи у відправах і Святі запрошуємо Громадянство міста Ню Йорку й околиці, та молодь, для якої вступ виносить тільки **50 ¢.**

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

сучасних українських мистців із Америки, Канади, Франції, Німеччини та інших країн

відкрита

ВІД 9 СІЧНЯ ДО 5 ЛЮТОГО 1956 Р.

щоденно від 2-5 попол., в четвер від 7-9 веч.
У суботу галерія замкнена. — Вхід вільний.

Community Art Gallery of Friends Neighborhood Guild
735 Fairmount Ave. (corner Eight Street) Phila. Pa.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

Німецький промисл підтримує уряд Аденауера

Бонн. — Найчільніші представники західньо-німецького промислу заявили міністрові закордонних справ фон Брентано свою підтримку його політиці, запляновавій на дальшу мету, зокрема плянові участи Західньої Німеччини в спільному з іншими західньоевропейськими державами експлюатуванні атомової енергії для мирних цілей. Така атомова спільнота запляновала на зразок існуючої Стально-вугільної Спільноти шести західньоевропейських держав з Західньою Німеччиною включно. Всі ті держави здають собі справу, що продукція атомової енергії та застосування її в практиці для мирних цілей, це така страшенне коштовна річ, що ні одна окрема европейська держава не всилі дозволити собі на це. Тому навіть недавній противник цієї ідеї, кол. французький прем'єр Мендес-Франс, заявив уже їй свою підтримку. Очевидно, це пов'яже знову сильніше західні держави. Німецькі вчені й німецький капітал та технічні сили будуть грати одну з головних роль в тій новій науково-технічній, політичній і промисловій міжнародній організації в Европі.

Устійнено порядок англо-американської конференції

Лондон. — Евелін Шекберф, державний під-секретар — чи пак віцеміністер закордонних справ для справ Середнього Сходу, відлетів до Вашингтону і від п'ятниці 13 січня ц. р. мас впродовж тижня вести наради з американськими державними діячами, підготовляючи велику англо-американську конференцію, заповіджену на кінець цього і початок наступного місяців. З американського боку головним розмовцем англійського фахівця середньо-східніх справ буде Джордж Аллен, заступник державного секретаря для справ Середнього Сходу, Південної Азії і Африки. Під кінець наступного тижня Шекберф вернеться до Лондону для зреферування вислідів його нарад урядові, а 30 січня ц. р. прибудуть до Вашингтону англійський прем'єр Іден, міністер закордонних справ Селвін Ллойд і штаб їх дорадників та різних фахівців. Англо-американська конференція мас охопити такі справи: 1. арабсько-ізраїльський спір і можливості замирення, 2. майбутність Багдадського пакту у зв'язку з несподіваною опозицією збоку Йорданії, 3. взаємини Заходу з Єгиптом у зв'язку з совєтськими доставами зброї до Єгипту, і 4. можливості розв'язки проблеми Кипру у світлі конечности збереження згоди між Грецією, Туреччиною і Югославією, партнерів Балканського пакту.

● Спілка Шоферів у Ню Йорку, яка є членом АФП — КІО і нараховує 17,000 членів, наказала своїм членам 18 січня припинити працю, щоб всі вони могли голосувати в справі плянованого страйку.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

ХРУЩОВ ОБІЦЯЄ ДОСТАТОК ТОВАРІВ „ШИРПОТРЕБУ"

А як виглядає цей „достаток", довідуємося з огляду листів читачів, уміщеному в „Радянській Україні" з 21 грудня мин. року. Читач В. Кульчицький пише: „На кожній нараді чи зборах трудящі Ямпільського району на Вінниччині критикують правління райспоживспілки за відсутність у сільських крамницях необхідних товарів. Голова райспоживспілки тов. Михайлишин запевняє, що найближчим часом усі товари будуть завезені. Однак, дальше розмов справи не йдуть..." З багатьох районів Вінниччини надходять сиґнали, що в кооперативах області немає гасу (нафти). М. Сандул з села Адамівки, Великоврадіївського району на Миколаївщині пише, що у місцевих крамницях немає гасу, сірників та інших товарів. „У нас, — пише учителька Бориславської педагогічної школи, —немає овочевих консервів. Ціла проблема тут знайти ліжко, жіноче взуття. Цим користуються спекулянти, які якось знаходять товари і продають їх втридорога..." Робітник заводу К. Андрієнко скаржиться, що завідувач крамниці Й. Гладштейн, користуючись безконтрольністю, торгує коли і як йому заманеться, штучно утворює черги і „ловить рибку в каламутній воді", продаючи деякі товари з-під прилавку.

● Чеський уряд видав візу й дозволив працювати в ЧСР 6-ом закордонним кореспондентам „Ассосієйтед Пресс", „НЙ Таймсу", „Тайму" і „Лайфу", а також представникові передової французької пресової аґенції. Коли в 1950 році чехи заарештували були американського кореспондента Вільяма Оатіса, то західня преса порвала всі звязки з ЧСР. Останнім виїхав звідтіль представник французької аґенції „Франс-Пресс".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома, що Загальні Річні Збори Т-ва ім. І. Франка, 334 Відділ відбудуться в неділю 22го січня 1956 р., о год. 1-ій пополудні в залі УНДому 2255 W 14-th Str. Проситься всіх бути присутніми на Зборах. — Н. Задорецький, предс.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Т-во Запорозька Січ, Від. 342 повідомляє всіх своїх членів, що Річні і місячні Збори відбудуться разом в неділю, 22-го січня, о год. 2-ій пополудні, в парафіяльній залі на Rosevelt Ave. По зібранні місячних вкладок, буде звіт урядників, контролі і вибір урядників на 1956 р. Проситься всіх членів прибути та привезти з собою нових кандидатів на членів УНСоюзу. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Річні Збори Т-ва ім. Шевченка, Відд. 252 відбудуться в неділю 22-го січня, о год. 12-ій вполудне в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. — Медас, предс.; Когут, секр. Хомин, кас.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Т-во „Вільні Козаки", Відд. 116 повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю 29-го січня, о год. 4-ій попол. в залі Укр. Громади при 1195 Дуц Евеню. Буде звіт Управи за 1955 р. і вибір на 1956 рік. Обов'язком всіх членів є прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Скурняк, предс.; В. Стадник, секр.; М. Думанський, касир.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Загальні Збори, 117 Відд. „Запорозька Січ" відбудуться в суботу, дня 21 січня 1956 р., о год. 8-ій веч., в приміщенні при 33 E 7-ма вул./II. Обов'язком всіх членів явитися на Збори. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, касир; В. Калина, секретар.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во І. Франка, Відд. 372 повідомляє всіх членів, що на річних зборах вибрано таку Управу на 1956 р.: П. Чибайло — голова, С. Завадовський — заст., І. Головка — касир, Ф. Летвінський — заст. кас., Й. Ярема — фін. секр., Шило — заст. фін. секр., К. Наконечний — рек. секр. Оп. хворих — В. Ярема, Р. Ярема. К. Ком. — Д. Гича, В. Реновець, С. Дубий. Повідомляється членів, що місячні збори відбудуться 21-го січня о год. 7:30 веч. в Домі 922 — 5-th West.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата, Відд. 217 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 22-го січня, о год. 2-ій попол., в Церковній залі 305 Гудсон Евеню. Проситься всіх членів явитися на зборах, бо буде річний звіт Управи і Контр. Ком. за рік 1955. Вибрано Управу на 1956 рік. — В. Гричух, предс., К. Шевчук, заст. А. Іванів, фін. секр., М. Макусій, рек. секр., І. Деркач, касир, В. Легкий, заст. Контр. Ком.: Гр. Вулавинець, Микита Василишин, Мих. Рудий. Оп. хворих: В. Николайко, Н. Луцишин, В. Білий. Т. Филат.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Від. 234 відбудуться в суботу 21 січня 1956 р., о год. 7-ій вечора в УНДомі. Буде звіт за минулий рік, й вибір нової Управи на 1956 рік. Взивається всіх членів прибути на Збори, тих, що платять, і тих, що не платять до допомогового фонду. — І. Іваник, фін. секр.

ГОРНЕЛЬ, Н. Й. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відд. 215 повідомляє членів, що річні збори відбулися 15 грудня і на них перевибрано одноголосно стару Управу на 1956 р. в складі: І. Галатьо, предс., Мих. Кокувка, заст. М. Галатьо, касир, М. Кердил, заст., І. Назар, секр., А. Катола, заст. Збори будуть відбуватися дня 15-го кожного місяця. Управа Відд. повідомляє членів, як старших, так і молодих, приходити на місячні збори, а також не занедбувати своїх обов'язків члена та приводити з собою знайомих, що не є ще членами УНСоюзу. Ми їх впишемо до нашої організації У НСоюзу.

МІЛВОКІ, ВІС. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 103 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу 21-го січня о год. 7-ій веч. в залі 1037 S. 11 Str. і W. Washington Str. Проситься членів прийти, бо є дуже важливі справи до полагодження. Довгуючих проситься вирівняти свої вкладки, в противному разі будуть суспендовані. Приводіть нових членів до УНСоюзу. — Т. Танін, пр., П. Стецик, кас., Катерина Герис, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні Річні Загальні Збори членів Б-ва св. Юрія, 239 Відд. відбудуться в суботу 21-го січня ц. р. в год. 6-ій попол. в домі Укр.-Амер. Горожан, при 847 N. Franklin Str., з таким порядком нарад: Відкриття Зборів, вибір предсідника, відчитання протоколу з останніх Заг. Зб., звіт з діяльности голови і секретаря, дискусія над звітами і уділення абсолюторії, вибір уряду на 1956 р. та евентуалія. Секретар буде приймати членські внески від год. 4 до 6-ої попол. — Д-р Вол. Галан, голова, Мих. Ковальчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во Жидачів Відд. 393 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 22-го січня, о год. 3-ій попол., в Укр. Нар. Домі 142 — 2-га Евню. Проситься членів прибути і вислухати звітів управи і контр. комісії за рік 1955. Буде вибір нової управи на 1956 рік. Проситься членів, які довгують, вирівняти свої вкладки за 1955 р. — І. Дубик, предс.; С. Серафин, рек. секр.; Є. Баланда, кас.; М. Литвин, фін. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Дарахівщина Відд. 275 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячні і річні збори відбудуться один тиждень пізніше з огляду на укр. Різдвяні Свята. Збори відбудуться в суботу, 21-го січня, о год. 7-ій веч., в церковній залі при Sussex & Greene St. Проситься усіх членів прибути, вислухати звіту управи і контр. комісії та вибрати нову управу на 1956 рік. Присутність кожного члена кконечна. — Управа.

Посмертні Згадки

ЮРІЙ ГАБРИК, член 355 Відд. УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., помер несподіваною смертю, проживши 64 р. Покійний походив зі села Городниця, пов. Гусятин. Був взірцевим громадянином і щиро жертвував на всі цілі. Полишив в смутку сина Михайла, дочку Анну, невістку, зята, внуків і правнуків. Похорон відбувся в четвер, 29-го грудня з пох. заведення до церкви, а відтак на цвинтар св. Івана. — В. Й. П.!
П. Малецький

ВАСИЛЬ ФУРДИН, член Відд. 50 УНСоюзу в Лорейн, О., помер 7-го грудня 1955 р., в 67 році життя. Покійний був активним членом. Походив з села Городині, Новий Самбір, Зах. Україна. Полишив в смутку вдову Анну і сина Івана, дві доньки, Емілію і Стефанію, двох зятів і невістку і 4 внуків, всі є члени УНС. Похорон відбувся з Церкви Пресв. Покрови. Тіло поховано на цвинтарі в Меморіял Парку. — В. Й. П.!
Н. І. Сикута, секр.

†

о. ЯКІВ МУХНАЦЬКИЙ
* 1886 — † 12. грудня 1955
колишній парох Мокротина і Жовківський Декан.

Із Рідних Земель прийшла до нас сумна вістка, що наш невіджалуваний Батько і Дідуньо, о. ЯКІВ МУХНАЦЬКИЙ, парох Мокротина біля Жовкви, закінчив своє страдницьке й повне посвяти життя.

Сповняючи свої душпастирські обов'язки як парох і декан Жукотинського а згодом Жовківського деканату, був приміром ревности для своїх співбратів. Як священик нових часів трудився і попирав своїми власними фондами ідею поширення католицької преси. Для дітвори, яку вчив „любити Бога понад все, а свою батьківщину задля Бога" побудував дві захоронки — в Лімній біля Турки і в Мокротині біля Жовкви.

За свою працю і вміле душпастирювання одержав крилошанські відзнаки.

Як громадянин і патріот брав живу участь в громадській праці та вчив своїх парафіян мудрої і тверезої любови рідного краю. Його політична второпність створювала в його парафії й околиці такий вислід виборів на послів чи сенаторів, як це плянував о. Яків.

За свій серіозний погляд на життя, за непохитну вірність своїй Церкві, за розумну любов свойого Народу, за глибоку побожність, що була основною чертою його характеру, він завсігди знаходив пошану та признання у всіх, що його знали.

З приходом совєтських військ був покликаний на допити і вивезений до в'язниці у Львові. Згодом за свою постійність у святій вірі був запроторений на заслання. По десятьох літах заслання вернувся на Рідну Землю, але вже зі знищеним здоров'ям.

Дня 12-го грудня 1955 р. закінчив він своє життя як вірний слуга Христовий, як один із тисячів новітніх мучеників.

З цією сумною віскою ділимося із нашою Рідньою, Приятелями і Знайомими.

Поминальні СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ будуть відправлені в СУБОТУ, 21-го СІЧНЯ 1956 р., в греко-кат. Церкві Св. Юра в Ню Йорку при 7-ій вул., в каплиці, о год. 9-ій рано, як рівно ж того самого дня в греко-кат. Церкві св. Івана Хрестителя в Салем, Масс., при вул. Лемон ч. 1. — на які запрошуємо Рідню, Знайомих і Громадянство.

ДАРІЯ ШАРАНЕВИЧ, ЕВГЕНІЯ КОРЧИНСЬКА, доньки,
о. ЕМІЛІЯН ШАРАНЕВИЧ, ЗЕНОН КОРЧИНСЬКИЙ, зяті,
ДАДА і МАРТА ШАРАНЕВИЧ, внуки.

†

Ділимось сумною вісткою з Рідньою і Знайомими, що по довгій недузі, дня 4-го січня 1956 р. упокоїлась у Бозі моя улюблена дружина і мама

бл. п. Павлина з Козловських КАЧКОВСЬКА
родом з Угнова, пов. Рава Руська, Галичина.

Покійна прожила 67 років з чого більша часть в Клівленді, Огайо. Оставила в смутку мужа Мафтея, двох синів Петра і Мафтея мол., 3 внуки, маму, сестру Анну і брата Василя в ріднім краю; брата Віктора, Івана й одну сестру Катерину Білик і більше рідні тут в Америці.

Похорон відбувся 7-го січня з погребового заведення до церкви св. Петра і Павла, на цвинтар Кальварія в Клівленді, Огайо де, хай прибрана земля пером Їй буде во віки.

Вічна Їй Пам'ять!

Горем прибитий
МАФТЕЙ — муж і Рідня

†

З сумною вісткою подаю до відома Рідні, Приятелям і Знайомим, що дня 20-го грудня 1955 р., упокоїлася в Бозі моя Найдорожча Мати

бл. п. ЄВДОКІЯ ЦІСЄЦКА

Покійна померла у своїм ріднім селі Стриївці, пов. Збараж, Зах. Україна, де й родилась 8-го вересня 1883 р.

Покійна перебувала довгий час в Америці і проживала в Джерзі Сиги. В 1929 році виїхала до родинного села і перебувала там уже до кінця свого життя.

Полишила в глибокім смутку мужа в краю, сина Івана в Нюарку, Н. Дж., дочку Параньку в Канаді, сестру Христину Кушляк в Ст. Луїс, Мо., внуків і правнуків та ближчу і дальшу Родину в Америці Канаді і в Рідним Краю.

Вічна Їй Пам'ять!

Горем прибитий
ІВАН ЦІСЄЦКИЙ — син.

ПОДЯКА

Дня 10-го грудня 1955 року відбувся похорон бл. п. **ВАСИЛЯ ФУРДИНА** в Лорейн, Огайо.

Дружина Покійного **Анна Фурдин** складає найсердечнішу подяку, настоятелеві Укр. Православної Церкви в Лорейн, Огайо о. А. Стенгри, членам місцевого 50 відділу Укр. Народного Союзу, членам 86 відділу Укр. Народної Помочі, Церковному Сестрицтву, та усім учасникам похорону.

Тарзан, ч. 3601. Перший напад

Обурений підступним Лазарем, Тарзан мусів боротися з биком без звичайної допомоги. Коли масивна тварюка рушила вперед...

Мавполюдина спритно уникнула удару рогів і накинула на шию тварюки колючу плахту.